

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobce: **M. B.**, narozen „X“,
bytem „X“,
zastoupen JUDr. Jiřím Rouskem, advokátem,
sídlem Dubská 390/4, 415 01 Teplice,

proti

žalovanému: **Magistrát města Teplice**,
sídlem náměstí Svobody 2/2, 415 95 Teplice,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek v částce 2 000 Kč, která bude žalobci vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.**

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou u zdejšího soudu dne 6. 3. 2022 se žalobce domáhal, aby soud určil, že nezahájení řízení z moci úřední ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. ÚP/002361/2022/Nt, týkající se zákazu užívání stavby myčky nákladních vozidel TIR Kladruby, je nezákonným zásahem. Žalobce současně požadoval, aby soud žalovanému přikázal v předmětné věci zahájit řízení o zákazu užívání stavby a uložil mu povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.
2. Žalobce popsal, že užívání myčky nákladních vozidel bylo povoleno kolaudačním rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 7. 2006, č. j. ÚP83422/06/Wo. Podkladem kolaudačního rozhodnutí bylo souhlasné závazné stanovisko Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje (dále jen „krajská hygienická stanice“), které bylo vydáno za podmínky, že myčka nebude využívána ke komerčním účelům. Ze sdělení žalovaného ze dne 4. 2. 2022, ze sdělení krajské hygienické stanice ze dne 1. 4. 2021, jakož i z dalších důkazů je podle

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobce zřejmé, že myčka nákladních vozidel je užívána třetími osobami, a tedy v rozporu s kolaudačním rozhodnutím a také v rozporu s veřejným zájmem a dopravním značením na území obce, které neumožňuje vjezd vozidel zákazníků myčky. Na podporu svého názoru žalobce odkázal na stanovisko Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 22. 12. 2021, č. j. KUUK/164985/2021, podle kterého je užívání širokou veřejností užíváním v rozporu s kolaudačním rozhodnutím. Na základě stanoviska Krajského úřadu Ústeckého kraje podal žalobce dne 6. 1. 2022 podnět k okamžitému zákazu užívání stavby, ve kterém se současně přihlásil k účastenství v řízení, neboť provozem myčky, resp. provozem nákladních vozidel je poškozován jeho majetek. Žalovaný však s žalobcem jako s účastníkem řízení nejednal a pouze mu zaslal sdělení ze dne 4. 2. 2022, ve kterém uvedl, že názor Krajského úřadu Ústeckého kraje je nezávazný a užívání myčky je legální. Žalobce konstatoval, že žalovaný měl zahájit řízení o zákazu užívání myčky, což však neučinil, a dopustil se tím nezákonného zásahu.

3. Před vlastním projednáním žaloby soud nejprve zkoumal, zda je v předmětné věci žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu přípustná.
4. Podle § 82 s. ř. s. platí, že „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“ Z § 85 s. ř. s. plyne, že „[ž]aloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.“
5. V nyní posuzované věci se žalobce domáhal zahájení řízení z moci úřední. Možnost bránit se proti nezahájení řízení z moci úřední prostřednictvím žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu dovodil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, publ. pod č. 4178/2021 Sb. NSS, (dále jen „rozsudek ŽAVES“), ve kterém mimo jiné konstatoval, že „... žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého správního řízení může vzejít ...“ Rozšířený senát současně zdůraznil, že možnost obrany vůči faktické nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení z moci úřední k podnětu podatele prostřednictvím zásahové žaloby je nutné vykládat restriktivně. Pravidlem zůstává, že „uplatnění podnětu, ve kterém podatel vyzývá správní úřad k uplatnění úřední povinnosti (úřední moci), žádné veřejné subjektivní právo nezakládá. To proto, že obecně tu není veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán zahájil z moci úřední nějaké řízení. Pokud by rozšířený senát tuto zásadu v obecné rovině popřel, zcela by změnil charakter správního soudnictví, který je daný zákonem. Správní soudnictví je (byť s určitými výjimkami, viz např. § 66 s. ř. s.) povoláno k ochraně veřejných subjektivních práv, nikoli k ochraně veřejného zájmu ani práva objektivního (viz § 2 s. ř. s.). Správní soudnictví nemůže ani mimo zákonem stanovená pravidla volně nabrazovat činnost správních orgánů. Opačný závěr by hrubě narušil dělbu moci jako základní princip demokratického právního státu.“
6. S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a připomíná, že v nyní posuzované věci se žalobce domáhá zahájení řízení o zákazu užívání stavby podle § 134 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Podle tohoto ustanovení platí, že „[p]okud není stavba užívána k povolenému účelu nebo stanoveným způsobem anebo je užívána bez povolení, vyzve stavební

úřad vlastníka stavby, aby nepovolený způsob užívání stavby bezodkladně ukončil. Současně jej poučí o postupu podle § 126 a 127. Není-li výzvě vyhověno, stavební úřad vydá rozhodnutí, kterým užívání stavby zakáže. Rozhodnutí je prvním úkonem v řízení, odvolání proti němu nemá odkladný účinek.“ Za klíčovou považuje soud právě tu skutečnost, že podle citovaného ustanovení vydává stavební úřad výhradně rozhodnutí, jímž zakazuje užívání stavby, a to jako první úkon v řízení. To znamená, že vydání takového rozhodnutí nepředchází žádné řízení a že v případě, kdy stavební úřad neshledá důvody pro zákaz užívání stavby, rozhodnutí nevydává.

7. Vycházejí z citovaného ustanovení soud shledal, že žalobce by se proti rozhodnutí, které by mohlo vzejít z řízení o zákazu užívání stavby myčky nákladních vozidel TIR Kladruby vedeného v režimu § 134 odst. 5 stavebního zákona, nemohl bránit žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť negativní rozhodnutí se nevydává a rozhodnutí o zákazu užívání stavby by se nijak nedotklo žalobcových práv. V souladu s výše citovanými závěry *rozsudku ŽAVES* proto žalobce nemá žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby.
8. Soud nepřehlédl, že Nejvyšší správní soud v *rozsudku* ze dne 16. 8. 2022, č. j. 10 As 34/2022-110, publ. pod č. 4394/2022 Sb. NSS, vyslovil, že „... *nic pojmově nebrání tomu, aby se ve vhodných případech mohli žalobci domáhat zahájení řízení o zákazu užívání stavby podle § 134 odst. 5 [stavebního zákona] právě zásahovou žalobou podle § 82 s. ř. s. (opět, budou-li pro to podmínky, i současně s domáháním se zahájení řízení o odstranění stavby).*“ S tímto názorem se zdejší soud ztotožňuje a dodává, že zahájení řízení o zákazu užívání stavby podle § 134 odst. 5 stavebního zákona se lze žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s. domáhat pouze za předpokladu, že se žalobce současně domáhá i zahájení řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona. Takový požadavek však žalobce v nyní posuzované věci neuplatnil, a proto se nejedná o vhodný případ ve smyslu citovaného judikátu. Ze žalobcových podání navíc vyplývá, že nemá problém se samotnou stavbou myčky nákladních vozidel TIR Kladruby ani s užíváním této stavby v souladu s kolaudačním rozhodnutím, vadí mu toliko zvýšený provoz nákladních vozidel v okolí jeho nemovitosti způsobený užíváním myčky ke komerčním účelům.
9. Lze tedy uzavřít, že v nyní posuzované věci nemohlo být zasaženo do žalobcových subjektivních práv již s ohledem na to, že neměl veřejné subjektivní právo na zahájení řízení, jehož se domáhal. Nezahájení tohoto řízení za dané situace tedy již pojmově nemůže být zásahem správního orgánu, což představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
10. Nad rámec výše uvedeného soud podotýká, že v *rozsudku ŽAVES* jsou stanoveny také podmínky přípustnosti žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v nezahájení správního řízení. Jsou jimi uplatnění podnětu podle § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a podnětu nadřízenému správnímu orgánu k přijetí opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 2 správního řádu. K nutnosti uplatnění podnětu k opatření proti nečinnosti rozšířený senát uvedl, že „[p]rávě s ohledem na ... specifika zásahové žaloby, kterou se žalobce domáhá zahájení řízení z moci úřední k ochraně svých práv, je třeba důsledně trvat též na uplatnění podnětu k opatření proti nečinnosti nadřízenému správnímu orgánu dle § 80 odst. 2 správního řádu (neposkytne-li ochranu právům budoucího žalobce příslušný správní orgán, u kterého byl uplatněn podnět dle § 42 správního řádu). Je to veřejná správa, která má primárně zjednat ochranu jak právu objektivnímu, tak subjektivním právům z práva objektivního vyvěrajícím. Teprve nebude-li toho veřejná správa schopna či ochotna a ani nadřízený správní orgán ochranu

žalobci a právu objektivnímu neposkytne, přichází na řadu právo žalobce podat žalobu dle § 82 s. ř. s.“

11. Pokud na základě podnětu příslušný správní orgán řízení z moci úřední nezahájí, čímž neposkytne ochranu právu podatele podnětu, stává se nečinným. Proti této nečinnosti se pak podatel podnětu může v rámci veřejné správy bránit podáním podnětu k opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 2 správního řádu. Teprve poté se může podatel podnětu obrátit na soud s žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu podle § 82 s. ř. s. Pokud však žalobce před podáním žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu neuplatní podnět podle § 42 správního řádu nebo podnět k opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 2 správního řádu, odmítne soud žalobu pro nepřipustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. (srov. *rozsudek ŽAVES*).
12. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 6. 1. 2022 k žalovanému podal podání, které označil jako „*Podnět k okamžitému zákazu užívání stavby a neprodlenému jednání*“. V tomto podnětu žalobce odkázal na svá předchozí podání ve věci předmětné myčky nákladních vozidel, poukázal na § 134 odst. 5 stavebního zákona a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 126/2014-36, týkající se užívání stavby k jinému než povolenému účelu. Na podání žalobce reagoval žalovaný sdělením ze dne 4. 2. 2022, č. j. MgMT/004568/2022, ve kterém s odkazem na kontrolní prohlídku provedenou stavebním úřadem dne 2. 2. 2022 a na sdělení Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 22. 12. 2021, č. j. KUUK/164985/2021, uvedl, že nejsou naplněny předpoklady pro konání stavebního úřadu podle § 134 odst. 5 stavebního zákona.
13. K dotazu soudu ze dne 10. 1. 2023 žalovaný i Krajský úřad Ústeckého kraje shodně sdělili, že žalobce podnět k opatření proti nečinnosti nepodal (srov. sdělení Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 12. 1. 2023, č. j. KUUK/007989/2023, založené na č. l. 87 soudního spisu, a sdělení žalovaného ze dne 12. 1. 2023, č. j. MgMT/005509/2023, založené na č. l. 90 soudního spisu). Z odpovědí obou těchto správních orgánů dále vyplynulo, že žalobce pouze dne 6. 3. 2022 podal ke Krajskému úřadu Ústeckého kraje podnět k přezkumnému řízení. Tento podnět ze dne 5. 3. 2022, přiložený ke sdělení Krajského úřadu Ústeckého kraje, soud následně prozkoumal a dospěl k závěru, že z jeho obsahu nelze dovodit, že by se fakticky jednalo o podnět k opatření proti nečinnosti žalovaného. Žalobce totiž výslovně požadoval, aby Krajský úřad Ústeckého kraje provedl přezkumné řízení a rovněž v závěrečném návrhu explicitně navrhl, „*aby Ústecký kraj zahájil přezkumné řízení*“. Žalobce tedy v řízení před správními orgány neuplatnil podnět k opatření proti nečinnosti žalovaného, jakožto jednu z podmínek přípustnosti žaloby proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v nezahájení řízení z moci úřední. V této skutečnosti soud spatřuje důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.
14. Soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (neodstranitelný nedostatek podmínek řízení) a podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. (absence podnětu k opatření proti nečinnosti) odmítl. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
15. Jelikož řízení skončilo odmítnutím žaloby před prvním jednáním, soud podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) rozhodl rovněž o vrácení žalobcem zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby v částce 2 000 Kč. Tato částka bude žalobci vrácena z účtu krajského soudu ve lhůtě stanovené v § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. února 2023

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu